

Η υγεία των φυτών στο πλαίσιο της ενιαίας υγείας

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Γεωργίας
Δ/νση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου

Σταυρούλα Ιωαννίδου (MSc)

Ενιαία υγεία, η ιδέα , η προσέγγιση το κίνημα - Η υγεία των φυτών.

Η εμφάνιση νέων ασθενειών στον άνθρωπο, ειδικότερα αυτών που οφείλονται σε μικροοργανισμούς, οι οποίοι προϋπήρχαν σε φυσικά περιβάλλοντα, είχε ως αποτέλεσμα την συνειδητοποίηση ότι η επιδημιολογία μιας ασθένειας εμπεριέχει την μελέτη φαινόμενων και διαδικασιών εκτός του ξενιστή στον οποίο εκδηλώνεται.

Ιστορικά, η προσέγγιση της ενιαίας υγείας ξεκίνησε και ήταν προσανατολισμένη στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, με αποτέλεσμα να μελετά κυρίως τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ της υγείας των ανθρώπων και των ζώων και την εξάρτησή τους από το κοινό περιβάλλον διαβίωσής τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιδημία του COVID-19(SARS-CoV-2)

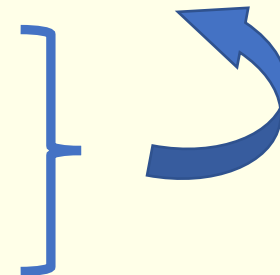
Έτσι η υγεία των φυτών μελετάται στις περισσότερες περιπτώσεις ως κομμάτι του περιβάλλοντος και της αλληλεπίδρασης του με την υγεία των ζώων και των ανθρώπων και όχι σαν ένας από τους πυλώνες της ενιαίας υγείας.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

- **One Health: ολοκληρωμένη, ολιστική προσέγγιση που στοχεύει στη βιώσιμη ισορροπία και τη βελτιστοποίηση της υγείας των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών και των οικοσυστημάτων.**
- Αναγνωρίζει ότι η **υγεία των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών και του ευρύτερου περιβάλλοντος** (συμπεριλαμβανομένων των οικοσυστημάτων) είναι στενά συνδεδεμένη και αλληλεξαρτώμενη.
- Αναφέρεται στη συνεργασία και στη διαρκή προσπάθεια πολλαπλών κλάδων που εργάζονται σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο για την επίτευξη βέλτιστης υγείας για όλα τα έμβια όντα και το οικοσύστημα στο οποίο συνυπάρχουν.

- Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO),
- Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNEP),
- Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων (WOAH, που ιδρύθηκε ως OIE)
- και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO). Πρωτόκολλο Συνεργασίας

International Plant Protection Convention

Protecting the world's plant resources from pests

1951 – revised in 1997 – into force October 2, 2005

Protecting the world's plant resources from pests

Protect Environment and Biodiversity

Protect Plant Resources

Protect Industry & Consumers

Facilitate Safe Trade

Protect Farmers

Η προσέγγιση της IPPC/FAO στην ενιαία υγεία

Η Διεθνής σύμβαση για την προστασία των φυτών, Θεσπίζει Διεθνή Πρότυπα Φυτοϋγειονομικών Μέτρων δημιουργώντας έτσι ένα σύνολο αποδεκτών κανόνων που στοχεύουν στην προστασία του φυτικού κεφαλαίου και κατά επέκταση στην προστασία του περιβάλλοντος της βιοποικιλότητας, των ζώων των ανθρώπων και στο ασφαλές εμπόριο.

Προστασία της αγροτικής παραγωγής του περιβάλλοντος , της βιοποικιλότητας προώθηση του ασφαλούς εμπορίου(1)

- ✓ Η εισαγωγή και εγκατάσταση νεοφανών επιβλαβών οργανισμών έχει τεράστιο οικονομικό αντίκτυπο. Η εξάλειψη τους είναι σχεδόν αδύνατη και η καταπολέμηση τους κοστοβόρα και όχι πάντα επιτυχής.
- ✓ Συνιστούν απειλή για την επισιτιστική ασφάλεια και τα μέσα διαβίωσης (καταστροφή της παραγωγής βασικών τροφίμων), υποβαθμίζουν το περιβάλλον έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα (καταστροφή της αυτοφυούς χλωρίδας), και στο εμπόριο (μειωμένη ή άρνηση πρόσβαση σε τοπικές ή και διεθνείς αγορές λόγω διεθνών ή εγχώριων απαγορεύσεων διακίνησης που θεσπίστηκαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης τους)
- ❖ Η Γραμματεία της IPPC συνεργάζεται με 183 Εθνικούς Οργανισμούς Προστασίας φυτών (NPPOs) και εννέα περιφερειακούς οργανισμούς φυτοπροστασίας (RPPOs) για να προσδιορίσουν δράσεις για τον έλεγχο της εξάπλωσης των επιβλαβών οργανισμών σε νέες περιοχές, την ανάπτυξη και υιοθέτηση διεθνών προτύπων, την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας.
- ❖ Η δράση τους δεν περιορίζεται μόνο στην υγεία των φυτών αλλά επεκτείνεται και στην βιωσιμότητα της αγροτικής παραγωγής στην ολόκληρη της, αφού προσπαθούν , με στόχο την επίτευξη συν-οφέλους για την υγεία των οικοσυστημάτων, των ζώων και του ανθρώπου. **Integrating the environment into One Health. (6)**

Προστασία της αγροτικής παραγωγής του περιβάλλοντος , της βιοποικιλότητας προώθηση του ασφαλούς εμπορίου (2)

- ✓ Η κλιματική αλλαγή αποδυναμώνει τα οικοσυστήματά μας και μπορεί να υποστηρίξει τη διασπορά και την εμφάνιση παρασίτων και ασθενειών. Οι μεταβολές στις καιρικές συνθήκες μπορεί να οδηγήσουν σε αλλαγές του βιολογικού κύκλου των επιβλαβών οργανισμών και να επηρεάσουν την φυσιολογία των φυτών με αποτέλεσμα την αύξηση της ευπάθειας τους σε εχθρούς και ασθένειες
- ✓ Ο αυξημένος κίνδυνος προσβολής από επιβλαβείς οργανισμούς σε συνδυασμό με την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων και την λειψυδρία μπορεί να επηρεάσει την επισιτιστική ασφάλεια και την διαβίωση και να συμβάλλει σε οικονομικές κρίσεις, αναγκαστική μετανάστευση και συγκρούσεις.
- ✓ Η εφαρμογή των διεθνών προτύπων για τη φυτοϋγεία βοηθά τις χώρες να αποτρέψουν την εισαγωγή και την εξάπλωση επιβλαβών οργανισμών και να διατηρήσουν την βιοποικιλότητα του φυτικού τους κεφαλαίου. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας συμβάλλει στη βελτίωση της ανθεκτικότητας των φυτών και την μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα φυτά.

The Pest Outbreak Alert and Response Systems

- ✓ Συστήματα προειδοποίησης και αντιμετώπισης κρουσμάτων επιβλαβών οργανισμών ανάπτυξη και εφαρμογή ενός παγκόσμιου σύστημα προειδοποίησης και αντιμετώπισης *Spodoptera frugiperda* (Fall armyworm) *Fusarium oxysporum* f.sp. cubense Tropical race 4 (Fusarium TR4 Banana Fusarium Wilt),
- ✓ Στόχος της κοινότητας της Διεθνούς Σύμβασης για την υγεία των φυτών είναι η δημιουργία αξιόπιστων περιφερειακών συστημάτων επιτήρησης για την έγκαιρη ανίχνευση, την γνωστοποίηση της παρουσίας επιβλαβών οργανισμών και την αντιμετώπιση τους.

Αυτή είναι η πρώτη γραμμή άμυνας για την πρόληψη της εξάπλωσης και την αντιμετώπιση της απειλής από την εμφάνιση νέων επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών.

Η αύξηση του πληθυσμού σε παγκόσμιο επίπεδο ασκεί πίεση στα συστήματα παραγωγής τροφίμων αφού η παραγωγή θα πρέπει να αυξηθεί έως και κατά 50% σε σχέση με τα επίπεδα του 2012 για να καλυφθεί η ζήτηση έως το 2050 (Garcia et al., 2020).

Επάρκεια σε τρόφιμα “Επισιτιστική Ασφάλεια

Antimicrobial resistance (AMR) Αντοχή στα αντιμικροβιακά φάρμακα (AMP)

Enhancing One Health capacities to strengthen health systems (1)

Η κακή και υπερβολική χρήση αντιβιοτικών σε ζωικά και φυτικά συστήματα είναι επίσης ένας παράγοντας που συμβάλλει στην ανθεκτικότητα.

Στην ΕΕ δεν χρησιμοποιούνται αντιβιοτικά για την καταπολέμηση των ασθενειών των φυτών βακτηριακής αιτιολογίας (π.χ *Erwinia amylovora*).

Για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού απαιτείται, επομένως, προσέγγιση στο πλαίσιο "Μίας υγείας".

Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις συνέπειες που μπορεί να προκαλέσει η χρήση αντιβιοτικών στη φυτική παραγωγή.

Εκπαίδευση και συνεργασία με τους παραγωγούς για τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών μέσω της πρακτικών της ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Δράσεις της IPPC και το σχέδιο δράσης για την μια υγεία

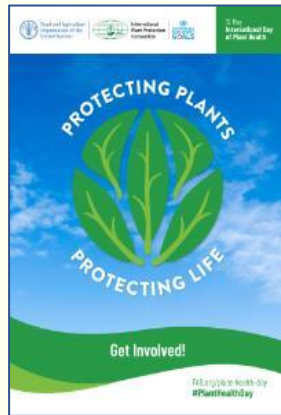
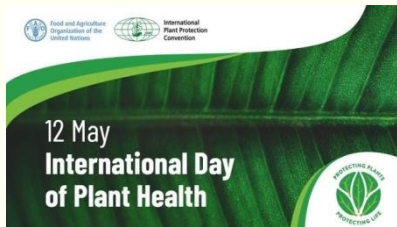
- Enhancing One Health capacities to strengthen health systems (1) → • The Pest Outbreak Alert and Response Systems
- Integrating the environment into One Health. (6) → • Sustainable development.
- Curbing the silent pandemic of antimicrobial resistance (AMR) (5) → • AMR-associated risks in the phytosanitary context, including resistance to fungicides, insecticides and other pesticides

Η υγεία των φυτών στηρίζει την ενιαία υγεία

Παρόλο που η υγεία των φυτών αναφέρεται στο νέο ορισμό της ενιαίας υγείας, δεν αντιμετωπίζεται ακόμη ως ένας από τους πυλώνες της.

Η υγεία των φυτών των ζώων των ανθρώπων και του περιβάλλοντος είναι αλληλοεξαρτώμενες .

Αναγνωρίζοντας τον καίριο ρόλο των φυτών στη δημόσια υγεία, τα Ηνωμένα Έθνη ανακήρυξαν το έτος 2020 ως Διεθνές Έτος της Υγείας των φυτών.

An infographic titled "Benefits of One Health" with a green background. It features a central logo at the top left showing a sun, a water drop, and a smiley face. Below it, the text "Benefits of One Health" is written in white. The infographic is divided into five numbered circular icons, each with a description: 1. Improves health of humans, animals, plants and the environment (icon: bee, girl, heart, fish, dog, tree). 2. Keeps food safe from farm to fork (icon: farmer, basket of food, checkmark). 3. Reduces the risk of antimicrobial resistance (icon: thermometer, bacteria). 4. Promotes a whole of society approach (icon: farmer, scientist, microscope). 5. Protects ecosystems, biodiversity and the environment (icon: globe, butterfly, fish, dog, plant). At the bottom left is the FAO logo with the text "Food and Agriculture Organization of the United Nations".

Η σημασία της υγείας των φυτών στην ενιαία υγεία

- Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξάνεται, με αποτέλεσμα αλλαγές στην παραγωγή τροφίμων, τη χρήση της γης και τις κλιματικές συνθήκες, η αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπων, ζώων, φυτών και περιβάλλοντος γίνεται όλο και πιο πολύπλοκη και αλληλένδετη. Συνεπώς, η "Μία Υγεία" έχει να διαδραματίσει έναν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των κινδύνων που προκύπτουν από αυτή την αλληλεπίδραση των διαφόρων τομέων.
- Η παγκόσμια κοινότητα έχει συνειδητοποιήσει την σημασία της ένταξης της υγείας των φυτών στην ολιστική αυτή προσέγγιση.
- Πολλές από τις δράσεις της Διεθνούς Σύμβασης για την Υγεία των Φυτών (IPPC-FAO) συμπίπτουν με τους στόχους του σχεδίου δράσης της τετραμερούς συνεργασίας (FAO, UNEP WOAΗ, WHO) στο πλαίσιο της μιας υγείας και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της. Η Διεθνής Σύμβαση για την προστασία των φυτών συμμετέχει στις συζητήσεις στο πλαίσιο της τετραμερούς συνεργασίας για να αναδείξει τομείς συνεργασίας και διαλειτουργίας.
- Πολλές από τις πρακτικές και την εμπειρία που έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο της ενιαίας υγείας προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία των ζώων και των ανθρώπων και του περιβάλλοντος βρίσκουν εφαρμογή στην διασφάλιση της υγείας των φυτών.

Η υγεία των φυτών ως βασικό κομμάτι της ενιαίας υγείας.

Η ένταξη της υγείας των φυτών στην έννοια της μίας υγείας σαν έναν από τους βασικούς πυλώνες της, θα αναδείξει νέες διατομεακές πρακτικές και θα επιτρέψει την ανταλλαγή γνώσεων και τη δημιουργία νέων στρατηγικών .

Ευχαριστώ
για την
προσοχή
σας
